

Liber ordinarius ad usum saeculare (Dom. Septuag., Dom. et Hebd. Sexag., Dom. Quinq., Fer. 4 Cinerum, de Temp. Quadrag., Dom. 21 p. oct. Pent., Corp. Chr., Matthaei, Remigii, Germani et Vedasti, Dionysii)

Frauenfeld, Kantonsbibliothek Thurgau

FRG 210 ([F-fqk2](#))

X 69 ([F-liwf](#))

X 480 I ([F-tumr](#))

X 480 II ([F-tqla](#))

X 480 III ([F-oxcp](#))

S. XIII 2/2. 2 bif. mutilés. Parchemin. 270* × 240 mm. Pages à 16 ou 32 l. Notation germ. sans lignes. Différences psalmodiques et numéro du mode dans les marges.

Origine : Rhin supérieur ou région du Lac de Constance. Provenance : Chartreuse d'Ittingen.

Nota. Les longues rubriques du Mercredi des Cendres désignent clairement ces fragments comme détachés d'un Ordinaire. Les oraisons et les leçons ne sont citées que par l'incipit. Seules les antiennes sont généralement copiées dans leur intégralité. Ce point suggère que cet ordinaire pourrait avoir été copié au terme d'une réforme liturgique au cours de laquelle ces chants ont été introduits.- Cet ordinaire présente en outre de nombreuses concordances, notamment dans les rubriques, avec ceux de Rheinau et de Zürich (Conrad de Mure). *Liber ordinarius... quem composuit Conradus de Mure* (éd. H. Leuppi, *Spicilegium Friburgense*, 37, 1995) ; *Liber ordinarii Rhenaugiensis* (éd. A. Hänggi, *Spicilegium Friburgense*, 1, 1957).

[FRG 210 Fragment 1 front] **1r** (p. dr.) <Dom. Septuag.> || Dominus autem diri* R/ Spes mea domine a iuventute mea V/ In te confirmatus sum... Gloria patri et filio et spirtiui sancto (CAO 7687) *quod in privatis diebus usque in Quadragesimam canitur.* H. Dies absol* cotidie ad vespervas infra idem tempus. V/ Dirigatur domine ad te. In ev. ant. Dixit paterfamilias operariis suis... (CAO 2305). Or. Preces populi* In privatis diebus ad missam tractus dominicalis usque in caput ieiunii non canitur. In ev. an. Cum autem sero factum esset dicit dominus... (CAO 1989) [FRG 210 Fragment 1 dorso] **1v** (p. g.) ant. Hi novissimi una hora... (CAO 3040), ant. Dixit autem paterfamilias... (CAO 2281), ant. Tolle quod tuum est... (CAO 5157), ant. Non licet mihi facere... (CAO 3921), ant. Sic erunt novissimi... (CAO 4921), ant. Erunt primi novissimi... (CAO 2677), ant. Multi enim sunt vocati... (CAO 3833). *Festum trium lectionum hinc usque in caput ieiunii, in privatis* [FRG 210 Fragment 2 dorso] (p. dr.) *diebus veniens colimus. Infra lxx^a tractus de sanctis hoc modo cantantur. De apostolis et de martyribus vel de una virgine que et martyr fuit.* Tr. Qui seminant in lacrimis. De uno martyre vel sacerdote quando fuit episcopus. Tr. Desiderium anime. De uno sacerdote et de s. Tymotheo. Tr. Beatus vir qui timet. De una virgine que non fuit martyr. Tr. Audi filia et vide. Si dedicatio forte occurrerit Tr. Qui confidunt.- <Dom. Sexag.> In lx^a ad Vesp. cap. Benedictus. R/ Formavit. Ymnus. Dies absoluti (AH 52, n° 2). V/ Vespertina oratio ascendat. In ev. ant. Plantaverat autem Dominus... (CAO 4297). Or. Deus qui conspicias. Invit. Adoremus dominum* (CAO 1009). H. Primo dierum (AH 51, n° 23). Ant. V/ Responsoria ut in lxx^a. Legitur sermo s. Iohannis Crisostomi. [FRG 210 Fragment 2 front] (p. g.) || Nemo qui nesciat principio. In mat. laud. ant. Miserere mei* cum rel'. Cap. Libenter suffertis* (2 Cor. 11,19). H. Eterne rerum conditor* (AH 50, n° 4, texte seul). V/ In matutinis domine me(ditabor). In ev. ant. Cum turba plurima... (CAO 2040). Or. Deus qui conspicias*. Ad I^{am} ant. Exiit qui seminat seminare semen suum... (CAO 2789). Ad III^{am} ant. Semen cecidit in terram bonam... sexagesimum (CAO 4859). Ad VI^{am} ant. Semen cecidit in terram bonam... in patientia (CAO 4860). ad VIII^{am} ant. Ihesus haec dicens clamabat... (CAO 3490). In II^a vesp. cap. Dominus autem dirig(at) (2 Thessal. 3,5). H. Dies absoluti pr(etereunt)* (AH 52, n° 2 ; texte seul). V/ Dirigatur domine ad t*. In ev. ||

<...>

[X 69 front] (p. dr.) <**Hebd. Sexag.**> ant. Vobis datum est nosce ... (CAO 5483). Or. Deus qui conspicias. *Unde sup<ra...>* ant. Qui verbum dei retinent... (CAO 4503), ant. <Quod au>tem cecidit... (CAO 4557), ant. Si v<ere fratres> divites esse... (CAO 4915), ant. Si culmen veri honoris... (CAO 4882). <...>*priorem missam dimida ad public<...>to legitur sed infra hebdomadam divit<...>* Damasci prepositus* (2 Cor. 11,32). *De ieiunio IIII^{or}* <**Temporum...**> *In mense martio quicquid sit de ter<...> quarti temporis semper tantum* || [X 69 dorse] (p. g.) <**Dom. Quinquag.**> *Dom. in Q^{ma} cap.* Be<...> deus R/ Angelus domini* H. Dies absoluti* (AH 52, n° 2 ; texte seul), V/ Vesper<...> ascendat. In ev. ant. Quod autem cecidit* (CAO 4557) <...> nostras quaesumus. *Inv.* ant. Quoniam Deus <magnus> dominus et rex... deos (CAO 1124). Ps. Venite. H. Primo dierum* (AH 51, n° 23) <...> v/ *ut in lxx^a legitur sermo Iohannis <...> Crisostomi.* Fides est religionis* R/ Quadraginta dies et noctes... V/ Noe vero... (CAO 7454), R/ Ponam arcum meum... et dixit dominus || (CAO 7391).

<...>

[X 69 dorse] (p. dr.) <**Dom. Quinquag.** ad Laud.> || ant. Omnes angeli eius... (CAO 4116) Ps. Laudate dominum. *Cap.* Si linguis hominum (1 cor. 13,1). H. Eterne rerum* (AH 50, n° 4). V/ In matutinis domine med(itabor). *In ev. ant.* Cum appropinquaret Iericho caecus... (CAO 2436). Or. Preces nostras*. *Ad I^{am}* ant. Iter faciente Ihesu dumambulare... (CAO 3463). *Ad process.* R/ Temptavit* R/ Angelus domini* *In choro.* R/ Cecus sedebat* *ad iii.* ant. Miserere mei Fili David... (CAO 3776). *Ad VI.* ant. Cecus sedebat secus... (CAO 1752). *Ad VIII.* ant. Caecus magis ac magis... (CAO 1751). *In II^a Vesp.* *Cap.* Dominus autem*. H. Dies absoluti (AH 52, n° 2 ; texte seul) [X 69 front] (p. g) V/ Dirigatur domine*. ant. Transeunte domino... (CAO 5172). Or. Preces nostras*. ant. Omnis plebs ut vidit... (CAO 4149).- *Fer. IIII. in capite ieiunii.* Legatur omelia Leonis pp. super evangelium. Cum ieiunatis. *In hac die si qua festivitas VIII lectionum occurrit in sequentem diem differimus. Ab hinc usque in Pascha nulli de sanctis lectiones agimus sed de hiis tantum qui proprium quid habent in libris officialibus, ut s. Valentinus, Tyburtius et Valerianus. An. unam et or. ad maiorem missam adiungimus. Et commemoracio sanctorum que fieri solet post Magnificat et Benedictus non fiat. In hac quoque die inchoatur ut nec ad mat. nec ad alias horas capitulum quam quod de ieiunio sit dicatur. Ad terciam et ad duas* ||

<...>

[FRG 210 Fragment 1 dorse] (p. dr.) <**Fer. 4 Cinerum**> (...)||*dendo petunt veniam nec receden<...>* inclinant. Postquam sacerdos omnibus imposuerit alius sacerdos stolam accipi<...> cineres imponit. Subsequitur. *Ad process<onem...>* Iuxta vestibulum* (CAO 3554). R/ Paradysi portas (CAO 7348). R/ Er<...> R/ In ieiunio* (CAO 6910). *De s. Maria ant.* Sancta Maria suc(curre) (CAO 4703) <...> Dominus vo(biscum) et or. *De illa dicitur.* Procumbimus a<...> et Ps. Miserere* cum hiis precibus canimus <...> Oremus pro omni gradu ec(clesiae). Pro cuncto p(opulo) k<atholico. Pro pa>ce et unitate e(cclesiae). Pro peccatis et n(eglegentiae). ad<iuva nos> deus sa*(lutaris ?). Or. Pietate t*. Sequitur leta<nia...> finita obedienciarum qui misse inte<...> possunt licentia accepta discedi <...> missam. Ab hodierna die usque in <...> una tantum oratio dicitur nisi festum int<ervenit> quid habens interveniat. Ad mis||(-sam...) [FRG 210 Fragment 1 front] (p. g.) || ... Sicut in omni feria II^a et III^a et <...> ad feriam IIII post palmas nisi inter <...> festo VIII l. et absque feria IIII^a <Quatu>or temporum canitur infra xl cotidie <...> sus offertorii cantantur absque hiis <...> dam (?) tempore possunt. Prefacio. Q <...> ieiunio. Hic incipitur et cottidie <...> dominica palmarum dicitur nisi in festivitibus <...> illam missam que de sanctis agitur <...> In fine misse dicto Benedicamus domino <...> vespera. Interim fratres exeant ad la<vandas>

*pedes. Post lavationem vero pulsatur <...> signum et facta oratione vespere cantantur <...> //do processio-
 nis cotidie <...> // lectionis // ut predictum <...>cepto *ad calciati* mox finita nona ||
 <...>*

[FRG 210 Fragment 2 front] (p. dr.) <Tempus quadrag.> (cf. *Liber ordinarius... quem composuit Conradus de Mure* (ed. H. Leuppi, 1995), p. 227 || *sequentes horas collectae pro peccatis <...> Exaudi domine gemitum** (populi tui... cf. SG I, form 201 § 868) Per. Ad mat. or. <...>salis primo de ipso die. Ad vespere. Qui <...> *excepta ista feria IIII et feria V seque<ntis> hebdomade. Nam in hac die ad vesperam dicitur or. <genera>lis. Presta domine fidelibus tuis ut ieiuniorum <... Ma>tutinas laudes or. Concede nobis domine pres<...> sequente autem feria V ad vesperam or. <...> nobis quaesumus omnipotens* que in futura dom. inve<nitur> post orationem ad complendum. Sed in domini<cali> vespera sicut et mat. dominicalem orationem* (cf. <...> *Post primam ante capitulum solum illud u<...> ante maius altare suspenditur. In <ra>stino autem cetera. Et auferentur cuncta <sacra>menta que autem auferri nequeunt vel <...> In hac die psalmodia inter fratres distr<...>* [FRG 210 Fragment 2 dorse] (p. g.) *sabbato (?) positionem prelati. Ad Mat. laud. in evang. (ant. Cum ieiunatis... (CAO 2014) ant. Thesaurizate vobis thesauros... (CAO 5142). Post <...> | fratres et ... se et ... | redeant in eccl<...> ... duobus signis (?) | <...>atis. Tunc sacerdos benedictione <...> | dicens dominus vobiscum. Oremus. Quos post | <...>m aqua benedicta aspersionem imponit(ur ?) | <...> audi nos cum psalmo et gloria patri et an<tiphona> | repetita subiungit sacerdos Oremus <...> | conus ... damus Or. | <...>cede vobis incipit fratribus (?) | <...>s imponere dicens silenter Memento quod | <cini>s es et in cinerem reverteris. Et cantor <im>ponit ant. Immutemur. Fratres*

<...>

[X 480 III back flyleaf verso] <Dom. 21 p. oct. Pent.> (recto) Domine descende || prius quam movatur dicit... (CAO 2329), ant. Cognovit autem pater... (CAO 1850).- *Dominica xxii^a*. ant. Dixit autem dominus servo redde quod debes... (CAO 2274), ant. Patientiam habe in me domine... (CAO 4247), ant. Serve nequam omne debitum... (CAO 4873). lc. In illo t. Abeuntes pharisei... (Matth. 22,15). *Omelia Iohannis episcopi*. Abierunt et consilium acceperunt. Quo abierunt ? ... (verso) ... non inveniet (cf. *Opus imperfectum in Matthaum*, hom. 42, PG 56, col. 266 l. 54-64) ; [X 480 III back flyleaf recto] (verso) l. III^a. Vidisti aliquando euntem ad furtum... criminibus (*ibid.*, col. 65-70).- *Dominica xxiii^a*. ant. Magister scimus quia verax... (CAO 3661), ant. Interrogatus a Iudaeis dominus... (CAO 3378), ant. Reddite ergo quae sunt... (CAO 4584). *Lectio*... In illo t. Loquente Iesu ad turbas ecce princeps unus accessit... (Matth. 9, 18). *Omil. beati Ieronimi prebiteri*. <Qu>o princeps suscitari postulat filiam suam volens... Israhel salvus erit (HIER. comm. Matth. (CCSL 77) Lib. 1, l. 1364-1370). *Lc. VIII^a*. Et ecce mulier que sanguinis fluxum paciebatur... principiis duodecim || (*ibid.* l. 1371-1373)

<...>

[X 480 III front flyleaf recto] <Corp. Chr.> *De ordine processio-
 nis. Post terciam agatur processio in qua
 preferuntur relique sanctorum cetera<...> ornamenta sicut in die Ascensionis. De choro exeundo
 cum responsorio Immolabit edum addito si res exigit et alio responsorio. Ad stationem R/
 Accepit Ihesus*. In choro. Ego sum panis. Et sequitur missa. Regula. Qualiter agatur infra
 oct. commemorationis corporis et sanguini domini ad vespera super psalmos prescriptos
 antiphona Sacerdos cum reliquis. Cap. et oratio ut supra. R/ Verbo caro factus. Ymnus. Pange
 lingua. V/ Panem de celo. In ev. ant. O panis vite. Oratio usualis. Invit. ut supra. <H> Sacris
 sollempniis. Lectiones per ordinem cum tribus responsoriis ita quod singulis noctibus tria
 responsoria per ordinem decantentur. Super psalmos vero si qua antiphona de primis occurrit,
 sin autem de primo noct. per ordinem versiculi ad noct. ut supra. Ad laudes ant. Sapientia*

ed(ificavit) sola. Relique ad horas. Capitulum et oratio ut supra. Super Benedictus ant. Ego sum panis. ad terciam et reliquas horas versiculi nocturnales cum orationibus et capitulis usualibus de festo. Officium secundum quod prenotatum est suo loco. *Sequentia*. Ecce panis angelorum (= Lauda Sion, v. 10-11, cf. AH 50, n° 385).

Unde supra capitula et orationes infra oct. Christus semel in consumatione seculorum ad destitutionem peccati per hostiam suam apparuit (Hebr. 9,26). *Cap.* Christus Ihesus una oblatione consumavit in sempiternum sanctificatos (Hebr. 10,14). *Al.* In dei voluntate sanctificati sumus per oblationem corporis Christi in semel (Hebr. 10,10). *Aliud.* Christus semel oblatus est ad multorum exhaustiunda peccata. secundo sine peccato apparebit omnibus expectantibus se in salutem (Hebr. 9,28). *Aliud.* Christus per spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum deo et mundavit conscientiam nostram ab operibus mortuis ad serviendum deo viventi (Hebr. 9,14). *Aliud.* Gratia vobis ab Ihesu Christo qui est testis fidelis primogenitus mortuorum et princeps regum terre, qui dilexit nos et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo (Apoc. 1,5). *Aliud.* Empti enim estis precio magno glorificate et portate deum in corpore vestro (1 Cor. 6,20).

Unde ut supra orationes. Memento domine gregis tui quem effusione proprii sanguinis redemisti et omnium te querentium voces propitiatus exaudi. *Alia.* Deus qui ecclesiam tuam preciosi corporis ^[X 480 III front flyleaf verso] et sanguinis domini vestri... protegis. <Or.> Praesta quaesumus ut cuius venerationis insignia colimus... mereamur. Or. Celesti lumine quaesumus domine semper... participemur effectum (CO SL 160, or. 524). *Alia oratio.* Deus qui gloriosissimi corporis et sanguinis... increamur. <Or.> Concede quaesumus omnipotens deus ut veterem cum suis actibus... transtulisti (CO SL 160, or. 779). *Oratio.* Concede quaesumus omnipotens deus ut qui peccatorum... tui liberemur (CO SL 160, or. 765). Presta quaesumus omnipotens deus ut huius festivitatis mirabile... sempiternam (CO SL 160F, or. 4499). *Alia.* Deus qui nos per corporis et sanguinis tui festa... fideliter teneamus. *Alia.* Deus qui nobis ad celebrandum corporis et sanguinis... quod precipis (CO SL 160B, Or. 1817). *Alia or.* Deus qui in te credentes populos gratie tue... mereantur introitum (CO SL 160A, or. 1508). <Or.> Effunde domine benedictionem tuam super populum tuum ut filii tui... liberari (CO SL 160C, or. 2426).- *In natale sanctorum Decem milium martyrum.* (22 juin).

<...>

[X 480 I, back pastedown] || florebit. sicut. *In evan.* ant. Hic est vere martyr (CAO 3055). *Oratio ut de s. Menna.* ad Inv. ant. Regem martyrum. R/ Iste cognovit (CAO 6995). R/ Posuit coronam (CAO 7515). *Mat. La.* ant. Qui me confessus (CAO 4479) *cum rel.* *Cap.* Omnes qui volunt p(ie) v(ivere). (2 Tim. 3,12). H. O martyr. V/ Iustus ut palma florbit. *In ev. ant.* Qui odit a(nimam) s(uam) (CAO 4488). *Ad horas Mat. laus.* *Ad missam.* Iustus non conturbabitur. Lc. Memor esto. Gr. Domine prevenisti. All. Posuisti. Ev. Nichil opertum (Matth. 10,26 ou Luc. 12,2). Off. in virtute t. Comm. Qui michi ministrat.- *In vig. sancti Matthei apostoli.* (21 sept.) Ego autem *per totum.* *Oratio sicut in vig. sancti Andreae.* Lc. Beatus homo. Ev. Vidit Ihesus publicanum. *Ad vespas cap.* Posuit deus in ecclesia (1 Cor. 12,28). R/ Cives apostolorum (CAO 6289). H. Exultet celum (AH 51, n° 108). *In ev. ant.* Ecce ego Ioannes vidi ostium... et benedicti || (-onem...) (CAO 2511).

(add. dans la marge sup. et marge dr.) <Matthaei> ad Magn. ant. Conspicit in celis mens... (notée).

[X 480 I, front pastedown] <1er oct.> || ant. Iustum deduxit Dominus (CAO 3542). Lc. Sapientiam o(mnium) antiquorum (Eccli. 39,1). H. Hic est verus Christi(cola) (AH 52, n° 70, de un. conf.). V/ Iustus ut p(alma) florebit. *In ev. ant.* Iste est qui ante deum (CAO 3426). *Oratio*

*ut supra. Ad hor. Mat. l. Ad missam. Os iusti. Lc. Sapientiam omnium (Eccli. 39,1). Gr. Os iusti. All. Iustus ger(minabit) vel all. Iste est qui ante deum. Ev. Nemo lucernam (Luc. 11,33). Off. Desiderium a(nimae). Comm. Domine quinque t(alenta). In II^a vespera. ant. Iocundus homo (CAO 3510) cum reliquis. Cap. Sapientiam o(mnium) antiquorum (Eccli. 39,1). H. Iste confessor (AH 51, n° 118). V/ Iustus ut palma florebit. In ev. Euge serve bone et or. s. Eusebii post Benedictus.- De s. **Remigio** (1er oct.) ant. Sacerdos et pontifex (CAO 4673). Oratio sancti Syxti. Deinde.- De s. **Germano et Ved(asti)** (1er oct.). ant. Sint lumbi vestri. Oratio Processi et Martyniani que ad priorem missam secunda est. ad Inv. ant. Regem confessorum (CAO 1129). H. Confessor dei. Cetera sicut de uno conf. et episcopo. Mat. l. ant. Ecce sacerdos m(agnus) (CAO 2544) cum reliquis. Cap. Omnis pontifex. H. Ihesu redemptor (AH 51, n° 117). V/ Iustus ut palma florebit. In ev. ||*

[X 480 II, front pastedown] <9 oct.> || *In ev. Similabo eum (CAO 4952). Oratio sicut ad vesp. De sanctis*. ant. Ecce merces sanctorum (CAO 2524). Oratio sicut ad vespervas ad horas mat. l. Ad missam. Secunde orationi que est de sanctis iunguntur usuales. Ep. Plures facti sunt (Hebr. 7,23). All. Elegit te dominus. Ev. Homo quidam perege (Marc. 13,34).- In nat. s. **Dyonisii et soc. eius** (9 oct.) Cap. Benedictus deus... qui secundum m(agnam)* (1 Petr. 1,3). R/ Exultabunt sancti (CAO 6703). H. Alma lux siderum (AH 51, n° 153). V/ Letamini in domino. In ev. an. Voce clara chorus resonet... (CAO 5488). Or. Deus qui beatum Dyonisium martyrem t(uum) atque v(ir)t(ute) (CO SL 160A, or. 1472b). ad Inv. ant. Regem marytrum. Ymnus ||*